

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

NA NERAJ VEČ KOT
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvzamati zobot,
nodelj in praznikov).
:: Citajte, kar Vas zanima !!

Telephone: CHelsea 3-1242

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 151 — Štev. 151

NEW YORK, MONDAY, AUGUST 4, 1941 — PONEDELJEK, 4. AVGUSTA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

3. NEMŠKA OFENZIVA VSTAVLJENA

Nemci vstavljene pred Kijevom

40,000 tajnih agentov Gestape v Jugoslaviji

Rusi so postavili trdno steno proti nemškemu prodiranju v smeri proti Kijevu. S protinapadi so Rusi zavzeli dve vasi ter so tudi od Smolenskga potegnili Nemce daleč nazaj.

Ko je stopila vojna v sedmi teden, poročajo Rusi, da so popolnoma zavzeli Nemce v Estoniji, pred Smolenskim in v okolici Bjeleja Cerkov, 45 milj jugozapadno od Kijeva.

Poročilo ruskega vrhovnega poveljstva pravi, da se vojaške postojanke včeraj niso mnogo premikale. Zadnjih 24 ur niso Nemci nikjer dosegli nobenega uspeha.

Boji pa so dan in noč v teku pred Kijevom. Glavno mesto Estonije Tallin je še vedno v ruskih rokah.

V soboto so Rusi izstrelili 33 nemških aeroplanov, dva med njimi pri napadu na Moskvo. Rusi priznavajo, da so izgubili 19 aeroplanov.

Ruski aeroplani so tudi bombardirali nemške vojaške vlake na poti na fronto.

Rusko poročilo pravi, da nemški vojski nimajo nobenega področja in da se samo po dve uri na dan.

LJUBLJANSKI ŠKOF IN ŽUPAN ZAPETA

Iz zanesljivega vira smo prejeli poročilo, da so Nemci zapeli ljubljanskega škofa dr. Gregorja Rožmana in župana dr. Jurija Adlešiča.

ELEKTRIČARJI SO SE VRNILI NA DELO

Zamuda v brooklynski ladjedelnici bo nadomeščena. — V Kearny, N. J., se pripravlja na stavko 17 tisoč delavcev. — Posvetovanja med železničarji in družbami.

Stavka osem tisoč električarjev, članov Ameriške delavske federacije, je precej ohromila dela v brooklynski ladjedelnici in pri raznih vojnih podjetjih. V soboto so sklenili delavci, da se vrnejo v ladjedelnico ter nadomeste zanemarjanje. Njihovi tovariši se do danes še niso odločili, če naj sprejmejo pogoje posredovalne oblasti ali ne.

Pri Federal Shipbuilding & Dry Dock Company v Kearney, N. J., je zaposlenih 17 tisoč delavcev, ki nečajo obnoviti delavsko pogodbo pod sedanji pogoji. Načrt, ki ga jim je predložila obrambna posredovalna oblast, jih ni zadovoljil. Te dni se bo vršila večja skupščina, na kateri se bo odločilo, če naj zahtevajo ali ne.

Ladjedelnica ima za petsto milijonov dolarjev naročil ter obratuje v treh shiftih po 24 ur dnevno.

Po delavskem prazniku bodo v Brooklynu zastavkali člani CIO Barber & Beanty O'neilisti unije, če jim 2500 gospodarjev ne bo izboljšalo delavskih pogojev. Unija zahteva za svoje člane 25 dolarjev mesečne plače ter 50 odstotkov provizije od zaslužka nad \$37.

V Chicagu se je vršilo za zaprtimi vrati posvetovanje med zastopniki železničarskih bratovčin in zastopniki železni-

POSTAVNO DOLOČENE CENE

Poglaviten Rooseveltov namen je preprečiti inflacijo. — Delavci v vojni industriji naj bi ne zahtevali pretiranih plač. — Ali bodo predlagane odredbe zadoščale, ali se bo treba ostrejših poslužiti?

Industrijaletci in poljedelci, delavci in delojalci nedvomno soglašajo s predsednikom Rooseveltom, ki je rekel, da preti deželi nevarnost inflacije, katero je treba z radikalnimi odredbami preprečiti.

Ker se zgodovina rada ponavlja, se bo najbrž tudi v tem slučaju ponovila. Vse štiri pogoje narodnega gospodarstva — industrije in poljedelstva, dela in kapital, — so zadovoljne z vladno kontrolo, toda vsaka teh nanog pravi: — Najstrožji kontroli naj bodo podvržene ostale tri, jaz naj bom pa izvzeta. Nobena noče sama prevzeti gospodarskih omejitev, dočim jih svojim trem tovarišom privoščijo iz vsega srca.

Slovesni človek, pa če je gospodarstveni izvedenec ali ne, lahko sprevidi, da določajo blaga cene razni faktorji, in če eden teh faktorjev — bodisi meze, sirovin, prevoznih stroškov ali dobičkov podjetnikov — ni pod kontrolo, se bodo izjalovili vsi poskusi maksimalne določitve cen.

Predsednik Roosevelt je prejšnji teden pozval kongres, naj mu dovoli določiti najvišje cene blagu in stanarini, nakupiti ogromne množine blaga in sirovin ter tako stabilizirati cene in odpraviti plačevanje na obroke.

Glede plač je predsednik mnenja, da delavci, posebno pa ti, ki so zaposleni v vojni industriji, ne bodo stajali pri pretiranih zahtev. Delavstvo je opozoril na staro izkušnjo, da višje plače običajno ne korakajo vstric z draginjo.

Kaj kmalu se bo izkazalo, če je predsednik optimizem z ozirom na meze oziroma plače upravičen, ali če bo treba slediti vzgledu nekaterih evropskih držav ter je bo sprejel v tej ali oni obliki. Izredni časi zahtevajo pač izredne odredbe. Ameriško gospodarstvo se bo pač moralo v gotovi meri odreči svoji svobodi in sproščenosti ter se deloma podvreči sistemu regimentacije.

Plače za ameriške pilote

J. T. C. Moore-Brabazon je v angleškem parlamentu zagovarjal vlado, ki je najela 162 ameriških pilotov ter jim plačala po osem tisoč dolarjev na leto. Njihova naloga je prevažati letala preko Atlantika.

Angleška zračna služba ne more pogrešati nobenega pilota, — je rekel Moore-Brabazon, ki mu je podrejena v kabinetu kontrola nad zrakoplovno produkcijo — in zato smo najeli najboljše, kar smo jih mogli dobiti.

Na vprašanje nekega poslanca, če so ameriški piloti res petkrat boljši kakor angleški, Moore ni odgovoril.

Vstaja v Nevesinju

Dopisništvo Centralnega tiskovnega urada predsedništva ministrskega sveta pri jugoslovanskem poslanstvu v Washingtonu prejema iz Londona sledeče brzojavno poročilo:

Tiskovni urad jugoslovanske vlade v Londonu zaznava iz povsem zanesljivega in verodostojnega vira, da je dne 28. junija t. l. 5,000 Srbov iz Hercegovine in Črne gore organiziralo veliko vstajo v Nevesinju pod vodstvom Čedomira Milića.

V zvezi s to vstajo so bili Pavelićevi vstasi iz Dubrovnika, Mostarja in Sarajeva zaenostavno celotno mostarsko posadko poslani pod poveljstvom nemških in italijanskih oficirjev, da zadušijo vstajo.

Iz povsem zanesljivega vira se doznava, da se do 12. julija

omenjena vstaja ni dala zadušiti. Ko so se italijanski vojski poskušali umakniti iz Nevesinja, so Hrvatje po navodilih nemških oficirjev streljali na italijanske vojske, ki so bežale.

Posledica te vstaje so bile vesti, ki so se mahoma raznesle, da je Ante Pavelić namestila izseliti v Srbijo vse Srbe, živeče na vzhodni meji v polumeru 50 kilometrov znotraj reke Drine, vključno s tujci, ki so bili v Mostarju, Banje Luke in Zagrebu.

JUGOSLOVANSKA VLA DA V LONDONU ZAZNA VA, DA JE ANTE PAVELIĆ ŽE IZSELIL V SRBIJO OKOLI 30,000 SLOVENCEV (BEFORANJOVEV).

Poziv londonske radio postaje na narode, ki jih je podjarmil Hitler, je našel svoj odmev in iz mnogih krajev prihajajo poročila o vstajah in sabotažih. Churchillov "V" je vzklikal vsepovsod in raste.

Uradna nemška časnikarska agentura D. N. B. poroča, da imajo Nemci v osvojenih deželah mnogo neprikl in še zlasti v Jugoslaviji.

Iz podjarmljenih dežel prihaja zaradi stroge nemške cenzure le malo poročil, toda poročila, ki pridejo čez mejo, navzajajo upornost prebivalstva. V Jugoslaviji so Nemci postrelili že mnogo "komunistov." Ti "komunisti" pa so slovanski narodnjaki, ki se zavzemajo za Rusijo.

Poročila o velikih nemirih prihajajo iz Norveške, Belgije, Jugoslavije, Grške, Rumunske in iz Poljske.

Včeraj je londonska radio postaja pozvala zaslužnjene narode, da je sedaj prišel čas, da se strnejo "V" armade in vdrjo po Nemcih, kjerkoli se nudi kakšna prilika. Rekel je, da naj ljudje izpraznijo trgovine in kašče, predno jih bodo izpraznili Nemci; naj si kupijo živila, premog, obleko in obutev.

Moskovska radio postaja poroča, da je moral Hitler v Jugoslavijo poslati 40,000 tajnih agentov (Gestapo), ker vstajni neprestano nagajajo Nemcem s tem, da uničujejo njihova skladišča in razdirajo železnice in ceste.

V Banatu so Nemci postrelili 90 "komunistov" zaradi sabotaže. Nekaj dni prej pa so v Beogradu vstrelili 100 "komunistov in židov," ker so razdeljali železnice in požgali žitna polja.

Poročilo iz Ankare pravi, da so morali Nemci poslati v Jugoslavijo za vzdrževanje reda 25,000 vojakov, drugo poročilo iz turške prestolnice pa pravi, da v Atenah vsak dan za lakoto umrje najmanj 10 ljudi.

SVICA OBHAJA 650. OBLETNICO

Pred dnevi je švicarski zvezni svetnik Etter razvil uradni program, ki je namenjen za proslavo 650. obletnice švicarske neodvisne federacije. Vsled sedanjega političnega položaja v Evropi pa je bil ta program v mnogem oziru premenjen in ni bil izveden tako slovesno, kot je bilo nameravano. Vendar pa je navzlic svoji preprostosti pokazal upanje švicarskega naroda v nemoteno neodvisnost tudi v bodočnosti.

1. avgusta, 1291 so trije gorski kantoni Schwyz, Uri in Unterwalden sklenili večni pakt, čegar naloga je varovati sistem krajevne vlade proti politični razdelitvi dežele od strani Habsburžanov. Pričela so se velika preganjanja in švicarski narod je trpel, toda slednjič je zmagal njegov svobodni duh.

Švicarji so odločno porazili Avstrijce v velikih bitkah pri Morgartenu (1315), pri Sempachu (1386) in pri Nafelsu (1388).

Kanton Luzerne, ki je bil tudi habsburška posest, se je prvi pridružil mladi demokraciji leta 1332; nato je pristopil mesto Curih leta 1351; pozneje Glarus, ki so se ga leta 1355 polastili Avstrijci, toda je bil zopet združen leta 1388. Leta 1352 se je pridružil Zug, Bern pa leto pozneje. Zatem so se polagoma pridružila posamezna mesta in kantoni, tako da je bila združitev 22 kantonom leta 1815 dovršena. V novembru istega leta je pariški mir zajamčil Švici večno neodvisnost.

Leta 1874 je zvezni svet preuredil ustavo ter še bolj povečal kantone in zvezna vlada je prevzela vnanjo politiko, narodno obrambo, denar, železnice, pošto in pravosodje.

Švica ima 4,068,000 prebivalcev, od katerih govorijo 3 milijoni nemško, 83,000 francosko, 242,000 italijansko, 44,000 pa jezik, ki je najbolj podoben latinščini.

SEN. GEORGE DVOMI O NAPADU NA ANGLEŠKI OTOK

Predsednik senatnega odbora za vnanje zadeve pravi, da so imeli Nemci na Vzhodu prevelike izgube. — Anglija dobiva premoč v borbi za Atlantik.

Senator George iz države Georgije, predsednik senatnega odbora za vnanje zadeve, je rekel časnikarjem, da je ameriška mornariška patrulja na morskih potih, vodečih proti Islandiji tako uspešna, č. dobiva Anglija polagoma premoč v svoji borbi za Atlantik.

— Angleške izgube na morju so vsak dan manjše. Zmanjšanje sicer ni veliko, toda razveseljivo dejstvo je, ker niso večje.

Senator je zelo vesel zadnjih poročil iz Rusije. Nemci so izgubili na vzhodni fronti toliko strojev in človeškega materiala, toda to je šele začetek.

Senator resno dvomi, da bi bilo mogoče Nemcem letošnje poletje oziroma jesen vprizoriti uspešen napad na Anglijo.

Mogoče jo bodo vprizorili pozimi, toda to bi bil skrajno brezupen poskus.

DRAGINJA NARAŠČA OD DNE DO DNE

Tekom zadnjih treh mesecev so se podražile življenske potrebščine za tri in pol odstotka. — Funt masla se je ponekod podražil za celih dvanajst centov.

Iz vladnih statistik je razvidno, da so se v zadnjih treh mesecih podražili življenski stroški skoro za tri in pol odstotka.

To je v prvi vrsti napotilo predsednika Roosevelta, da je predlagal radikalne odredbe proti draginji.

Urad za delavsko statistiko poroča, da so se izza izbruha vojne podražili življenski stroški samo za šest odstotkov, kar se pa ni završilo polagoma in postopoma.

V prvih dvestih mesecih je vse poskočilo v ceni sorazmerno za dva odstotka, v zadnjih treh mesecih pa za tri in pol.

Za primer navajajo poročila iz 34 mest v katerih so izza meseca marca živila 7 in pol odstotka dražja, obleka skoro poldrugi odstotek, stanarina, plin in elektrika nad pol odstotka, pohištvo 3 in pol odstotka, druge stvari poldrugi odstotek.

V veletrgovinah se je podražilo kondenzirano mleko za 23 odstotkov, strošji fižol za 28 odstotkov, tomatni za 20 odstotkov.

Po nekaterih mestih je v trgovinah na drobno poskočila cena masla od 30 na 42 centov pri funtu, svinjski masti pa od 10 na 12 centov pri funtu.

Pred tremi meseci je bilo mogoče kupiti deset funtov moke za 36 centov, dočim stane zdaj 45 centov.

V sličnem razmerju se je podražilo tudi olje in kava.

Novi načelnik senatnega odbora za vnanje zadeve

Za načelnika senatnega odbora za vnanje-politične zadeve je bil imenovan demokratiški senator Connally iz Teksasa.

Njegovo načelo je: — Amerika mora izvajati odločno vnanjo politiko, da bo inozemstvo respektiralo naše pravice ter da bo doma zadržana varnost ameriškega naroda.

Nemški častniki in vojski, ki so bili vjeti na ruski fronti, napotu v ujetniški tabor.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Sakor, President; J. Ljupca, Sec. — Place of business of the corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$6.—, Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list na Ameriko in Kanado \$6.—; na pol leta \$3.—; na štiri leta \$18.—. — Za New York na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50. — Za inostranstvo za celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno, nedelje in praznikov.

"GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1243

V NACIJSKIH KREMLJIH

Gorje narodom, ki jih je Hitler podjarmil! Če bi ne bilo v njih trdne vere v končno zmago pravice nad krivico, bi že zdavnaj omagali.

Za primer vzemimo samo Norveško. Iz nekega vihtapljenega poročila norveških gospodarskih izvedencev je razvidno, da stane nemška okupacijska vsako norveško družino enajst dolarjev na teden. Norvežani morajo torej v ta namen prispevati na leto 112 milijonov dolarjev.

Nemci so do skrajnosti znižali življenjski standard Norvežanov, oplenili so vse deželne vire in odpravili gospodarsko svobodo.

Norveška ni niti v normalnih časih zase dovolj prodajala, ampak je morala vsako leto importirati za 560 milijonov najrazličnejših potrebščin. Toda Norvežani so precej za služili s parobrodstvom in lovom na kite. Poleg tega so pa tudi turisti pustili vsako leto precej denarja v deželi.

Z okupacijo sta ponehala kitolov in tujski promet, dočim je 82 odstotkov trgovskih ladij zasleda norveška vlada v Londonu. V deželo, ki ima tri milijone prebivalcev, je dospelo 300 tisoč nemških vojakov, civilistov in policijskih uradnikov. Pomanjkanje živil je povsem razumljivo, in edinele velike zaloge, ki jih je nakupila vlada še pred vojno, so preprečile izbruh lakote.

Izvoz se je znižal za 60 odstotkov, uvoz pa za 50, dočim je draginja narasla na 70 odstotkov. Industrijalna produkcija je padla za 17 odstotkov.

Ker je dospelo iz Nemčije le 10 odstotkov obljubnega premoga, so nehala obratovati razna podjetja, predvsem papirnice, tovarne za žveplenke, milo, margarin, gumij, opako in cement. Splošno nezaposlenje je preprečilo gradnja vojaških projektov, toda norveški delavec le nerad prizna, da je brez dela, ker se boji, da bi bil poslan v Nemčijo k prisilnemu delu. — Mezde so se znižale za 30 odstotkov.

Na Norveškem skoro ni mogoče dobiti mesa, špeha, jaje in tobaka. Vsak Norvežan dobi pol funta kruha in tretino unče masla na dan ter na teden tretino unče kave in sedem unč siadkorja. Poslednji čas primanjkuje tudi mleka in krompirja, ki sta poleg rib najpotrebnejši živila slehernega Norvežana.

Vse trepete pred prihodno zimo. Predvojne zaloge živil, obleke in kuriva so popolnoma izrpane, dočim se prebivalstvo veča s trajnim dotokom nemških civilistov ter danskih delavcev, zaposlenih pri nemških vojaških projektih.

HOPKINS V MOSKVI

Vse je presenetila novica o prihodu Harryja Hopkinsa v Moskvo. Izvedelo se je, da je odpotval tja po predsedniškem naročilu, kar daje obisku nekakšen uradni značaj.

Dasi je Hopkins koordinator lease-lend postave, ni nje-gov odhod s tem v nobeni zvezi, pač je pa nekako povračilo za obisk ruskih uradnikov, ki so prišli v Washington razpravljati o ruskih potrebah. Ruska mislija je bila prej v Londonu, in istotako je bil tam Harry Hopkins. Iz tega se da sklepati, da bo ameriška vlada pomagala Rusiji sporazumno z Anglijo.

Angliji je dosti na tem, da dobi Rusija vsestransko pomoč, pa tudi Amerika uvideva važnost odpora rdeče armade, katere utegne, če bo dovolj močna in z vsem dobro preskrbljena, zdrobiti nemški vojni stroj. V Hopkinsovem obisku je izraženo to zanimanje. Poleg tega bo pa tudi dobil Rooseveltov prijatelj v Moskvi prvovrstne informacije o položaju, da bo tako mogoče Ameriki marsikaj ukreniti, česar bi sicer ne mogla.

Ameriško pomoč Rusiji ovirajo velike razdalje ter dejstvo, da mora Amerika najprej završiti svoj obrambni program, poleg tega pa založiti Anglijo z vsem potrebnim.

Velik zračni napad na Berlin,

Zenske v zrakoplovni tovarni

Consolidated Aircraft Corporation v San Diego, Cal., naznanja, da bo v najkrajšem času zaposlila pri gradnji bombnikov takih štiri ženske. S tem bo ugodno priporočilo Sidneya Hihmana, ravnatelja produkcije uprave. Zenske bodo izveščane za lažja mehanična dela.

Kot je izjavil načelnik korporacije, major H. R. Fleet se je korporacija že dalj časa bavila s tozadevnim načrtom. Ker se prikaša za delo čeda-

Hamburg, Kiel in Cherbourg. Angleška admiraliteta pravi, da je bil zračni napad v soboto zvečer na Berlin eden največjih v celi vojni. Nemško glavno mesto je napadlo okoli 300 aeroplanov, ki so metali bombe v sredino mesta.

Tekom boja so Angleži izgubili 4 aeroplane. Angleški letalci, ki so se vrnili z napada na Berlin, so poročali, da so iz daljave 80 milj videli velike požare v Berlinu.

Ije manj izvežbanih delavcev, se je treba pripraviti za vse slučaje.

Na boj proti zatiralcem!

Na seji centralnega odbora Hrvatskih društev za New York in okolico z dne 18. julija t. l. je bila sprejeta in odobrena sledeča resolucija:

Mi predstavniki in delegati hrvatskih društev v New Yorku v tem odočilnem času, izražamo našo lojalnost tradicijam in principom naše velike nove domovine, brez obotavljanja obljublamo našo popolno sodelovanje z ostalim narodom v Ameriki z vsemi pravicami in mogočnostmi za njihovo obrambo.

Ljubeči zemljo, kjer smo se, ali so se rodili naši raditelji, pozivamo za skupno akcijo Amerikance hrvatskega, srbskega in slovenskega pokolenja v borbo za osvoboditev Jugoslavije, okupirane po fašističnih hunih Hitlerja in Mussolinija. Mi vemo in nazujemo, da so bivše vlade Jugoslavije napravile mnoge pogreške; katere so ogrožale popolno edinstvo jugoslovanskega naroda. Zaradi tega moramo sedaj pozabiti osebne in politične razlike, da se moremo složiti za vedno iznebiti krvoločnega fašističnega gospodarstva nad narodi v Jugoslaviji. Prehivanje krvi in mučenje naših bratov se ne sme nič več nadaljevati.

Pred mesecem dni so iste krvoločne sile, ki so podjarmile ostalo Evropo, napadle Sovjetsko unijo, čije hrabra vojska se bori na 2000 milj dolgi fronti, da zavstavi nadaljnja prodiranja Hitlerja. Uverjeni smo, da bo črna grohnica nacističnih sanj, da ustvari iz sovjetskega kmetijstva sebi podložne sužnje v gospodarskem oziru.

Opastnost katere danes občutimo je stvarno ogramna in kliče k prebujenju vse ljubitelje svobode in človečnosti ter

svari k pokončevanju vse svetovne dominacije.

Narod Amerike se pokazuje v polni meri s svojimi simpatijami, kateri naj zastavi vse zmoglosti v pomoč Sovjetskim uniji in Angliji, katerih hrabra vojska daje noč in dan svoja življenja za isti cilj.

Mi apeliramo na ameriško vlado, da najhitreje pošlje svojo pomoč, katere je bila obljubljena Sovjetski uniji in Angliji. Mi Amerikanci hrvatskega pokolenja in ostali del ameriškega naroda, ne smemo niti trenutka zamuditi, ampak se moramo na vse načine žrtvovati za končni uspeh. Mi v Ameriki ne moremo pričakovati miru, ampak bomo vedno v nevarnosti, da izgubimo našo svobodo, kakor tudi naši soročniki v Jugoslaviji bodo izgubili svojo svobodo za vedno. Pozivamo vse hrvatske, srbske in slovenske organizacije, kakor poedince, da se organizirajo v odbore, ki bi sodelovali na to, da se borimo za uničenje fašizma in nevarnosti, katere preti vsemu civiliziranemu svetu.

Centralni odbor hrvatskih društev v New Yorku.
Harry M. Justiz,
Predsednik odbora za resolucije.

570 Seventh Avenue,
New York, N. Y.

RUSKO-SLOVANSKI ODNOSAJI

WASHINGTON, D. C., 26. julija. — Dopisništvo Centralnega tiskovnega urada pri jugoslovanski vladi v Washingtonu dostavlja sledeče:

Te dni je začelo rusko veleposlenstvo v Washingtonu objavljati zelo zanimiv novinski buletin, v katerem je nekajkrat poudarjeno in naglašano zanimanje Sovjetske Rusije za Južno Slovanse, za vse Slovanse iz prvih vrst pa za Jugoslovane.

V tem buletinu je tudi objavljen odgovor, ki ga je dal g. Lozovski na vprašanje nekakega ameriškega časnikarja o prisotnosti jugoslov. poslanika dr. Milana Gavrilovića v Moskvi. Gospod Lozovski je dejal:

"Prihod dr. Gavrilovića, poslanika Jugoslavije v Moskvo pomeni to, da so diplomatični odnosi med Sovjetsko Rusijo in Jugoslavijo docela in popolnoma vzpostavljeni."

Sovjetski buletin navaja v eni svojih števil pisane "izvestije" ki pravi sledeče:

"Slovani: Rusi, Poljaki, Belorusi, Ukrajinci, Šubi, Čehi, Slovaki in Bolgari niso sami v boju proti Hitlerju. Oh podpora drugih narodov bo sovjetski narod uničil nacistične kanibale."

Isti buletin prejema iz Carigrada sledeče poročilo:

"Jugoslovanski patriotje so preplavili celo Jugoslavijo z jakimi velikimi števili tajnih in prepovedanih letakov, ki se glasijo:

Delavci, kmetje, intelektualci in vsi rodoljubi Jugoslavije! Naciji so napadli naše brate, veliki sovjetski narod. Hitler hoče narediti iz velikega slovenskega naroda kakor tudi iz celega slovankega plemena pleme in narode sužnje, ki naj

POZORI!

Naročniki so naprošeni, da pogledajo na številke poleg imena na naslovniku na prvi strani. Prva številka označi mesec, druga dan in tretja leto, ko vam naročnina poteče. Če vam je naročnina potekla oz. bo v kratkem potekla, prosimo, ne čakajte na osebni opomin, pač obnovite naročnino za list ako mogoče še danes.

LJUDSKA KUCHARICA

Najnovejša zbirka
navodil za kuhinjo
in dom. Cena 50c.

Naročite pri:

KNJIGARNI
SLOVENIC
PUBLISHING
COMPANY

Peter Zgaga

MADAME PALMLEE.

To ime izgovarja v našem slehernega ima prijazno besednjo vsak z največjim spoštovanjem.

Oseba, ki je tako imenujejo, je drobna ženica pri sedemdesetih letih. Oblečena je tako kot so se nosile stare ženske pred četrto stoletje.

Njen obraz je presenetljivo svež, nekaj posebnega so pa njene črne oči, v katerih je toliko milobe kot v očeh nedolžnega otroka. Njen glas je še vedno mladosten, in kadar drobi kam po opravkih, jo je težko dohajati ali hoditi z njo vstrica. Vedno se drži na smeh in za-

slugu. Noheni materi ni treba nobenemu otroku s policijskim pretiti. "Če ne boš prišel, den," mu pravi, "bom poklicala Miss Palmlee."

In otrok se umiri ter uhoga ne iz strahu pred Miss Palmlee, pač pa želeč, da bi jo mati res poklicala.

Kajti Miss ali Madame Palmlee je najbolj upaževana in najbolj priljubljena oseba v našem kraju.

V vsako hišo se ji vedno odpro vrata, toda ona gre le redkokdaj kam. Vsak domačin ji ponudi sedež v avtomobilu in ji je pripravljen storiti vako uslugo.

Dasi se brani, ji vse, karkoli potrebuje, znesejo v hišo, in če tudi darove odlično zavrta, jo ob rojstnem dnevu, o Božiču in drugih slanih prilikah bogato obdare.

Zivljenjskih potreb nimajo skoraj nobenih. Stanuje v dveh sobah. V eni je postelja, v drugi miza, nekaj stolov in klavir. Steno so pa polne otroških slik in risanj.

Skoro vsa njena hrana sta goveja juha in črn kruh; in koreze rdečega vina ima rada. V njena ga je že iz mladih let, kajti njena družina se je preselila iz Francije. V času prohibicije so ji dobri ljudje nanosili toliko te drobtine, da na zadnje že ni vedela, kam z njo.

Poleg angleščine govori francosko, nemško in špansko. Klavirja zadnje čase ne igra več, pravijo, pa da zna mojstrsko igrati. Prejšnja leta je preživljala počitnice v francoskem delu Kanade, zdej pa pravi, da je že pretrata za tako dolgo pot. Polovico svoje skromne pokojnine da revnim otrokom in v druge dobrotne namene.

Vsi, ki so bili v tem kraju rojeni ter niso stari nad petdeset let, so ženi srčno hvaležni.

Madame Palmlee je namreč vzgojila generacije in generacije. Bila je nad petdeset let učiteljica v tem kraju. Dobra, poštena in pravična učiteljica, da se vsi s hvaležnostjo spominjajo; stari očetje, njihovi otroci in otroci otroci.

Nekoč ji je občinski odbornik, eden najbogatejših in uglednih mož v tem kraju pomagal nesti v hišo precejšen zavoj.

Nasproti jima pride s cigareto v ustih šestnajstleten fant, ki je ravnokar ljudsko solo dovršil. Ni pozdravil, pač pa vstran pogledal in šel dalje.

V odborniku je zavrela sveta jeza, ker tak pobal ne spoštuje svoje dolžnosti, ki mu je vendar odprla pot v življenje.

Ze hoče stopiti za njim in ga primerno ošteti, toda Madame Palmlee, se bolešno nasmehne, in reče spremljevalcu:

"Pusti ga! Zdej je v tisti starosti, ko misli, da je najbolj pameten. Prepričan je, da mu je šola delala krivico, ker mu je kratila prostost. Ko mu bo dvestaj ali petindvajset let, že bom doživala, mi bo ravno tako dober, kakor ste mi vsi.

In poredno dostavi: "Ti si gotovo že pozabil, jaz se pa dobro spominjam. Ko si pred petindvajsetimi leti izostal iz šole, si ravno tako ponosno in prezirljivo šel mimo mene kakor onle fant. Ti in še marsikdo drugi. Ljudska in vse druge šole so sanio priprava za življenje šole — šola življenja. In te tisti, kdor to šolo uspešno zavrsi, je mož. Moje edino zadovoljenje je, da sem pripomogla k vzgoji tako lepega števila pravih mož in žena."

Knjigarni "GLAS NARODA" 216 W. 18th Street New York City

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu državljanu dnevni vestni potreben ta priročni ATLAS, ki ga polje našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/2 x 14 1/2 inčev
42 velikih strani:
42 barvnih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in sestav vodnih držav;
45 svetovnih slik popolnoma o-snaženih;
Zanimivi svetovni dogodki.
Najnovejši zemljevid naše celice svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MED NEMČIJO IN RUSIJO
ITALIJANSKO OSVOJITEV ALBANJE
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOV. ŠKE K NEMČIJI
NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 35 centov

Poljito svoto v znakah po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:

HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVIJA
KUPON, ki ga dobite s atlasom in ko ga izpolnite in poljite k izdelatelju zemljevida, vam daje pravico, da dobite dodatno zemljevid s novimi mejami vojaških sil in držav, kakor bodo premenjene po sedanjih vojni.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Nove knjige slovenskih pisateljev

L. Mrzel: BOG V TRBOVLJAH

Zbirka pripovedk iz našega največjega premogovnega okrožja — Trbovelj. Knjiga obsega 120 strani, je trdo vezana ter vsebuje 20 originalnih lesorezov. Maksima Sedeja.

Cena — \$2.—

ČRNA VOJNA (Spisal D. Ravljen)

Originalno delo enega mlajših slovenskih pisateljev, ki snov svetovne vojne vpo-vsem novi obliki spretno obdeluje. — Trdo vezano, 120 strani.

Cena — 75c

Naročite pri:

KNJIGARNI "GLAS NARODA"
216 W. 18th Street New York City

Kratka Dnevna Zgodba

V. N.

Skrivnost iz Bir Es Semije

Kakor črv prstene barve je lezel pušavski vlak iz Constantine v Touggourt skozi tesni gorovja Aures. Gole in razčedrane pečine so sličile stenam plavža. Ozračje je ždelo kakor meglena stena v dolini in je bilo neprodimo, začrnelo in težko kot svinec. Male in samotne postaje železniške proge so tonile in se dvigale iz rjave beline ponočno pokrajine kakor blodeče lučke, ki poplesavajo nad nevarnimi barjanskimi tlemi. V kotu vagona je tiho in ves v belih gubah svoje halje ždel mršav Arabec. Samo temne oči so gorele iz rjavega obraza, kadar so za nekaj hipov hsknile v vagon plapolajoče luči kake postaje.

"Ali vidite tamle ob kraju pušave stolp iz Bir Es Semije?" Moj sopotnik z nasprotni klopi, majhen, zgubljen možiček, je izteknil svojo mršavo in kosčeno roko v noč. Njegovi prsti in suha roka so se iztegali iz njegove drobne postave kakor nepremični kos lesa kakega kazipota. Njegov glas je bil tih in hripav, ko da bi hotel razodeti kako skrivnost in za temnimi nagobniki so zagorele nemirne oči in so s pogledom otpavale notranjost vagona.

"Ali se ne morete spoznati stolpa? Dozdeva se, da ste tuje v tej deželi, sicer bi vam bila znana skrivnost iz Bir Es Semije. Jaz se ne peljem privrat tjakaj."

Glas je bil še tišji, še bolj prodiren, nemirne oči so bile kot tik pred menoj, in besede, kakor da niso prihajale iz njegove, marveč kakor da so se plazile iz kretelj drhtečih rok in so grabile po meni.

"Tamle stolp iz Bir Es Semije. Koliko je stolp star, kdo ga je sezidal — tega še danes nihče ne ve. Gospodje znanstveniki" tu je postal glas hihitav in razdrapan, "so napisali že debele bukve o stolpu, premerili so ga, preiskali in pretipali. Pa ne da nobene besede od sebe, gospod, še ne črne ne! Ali imate kakega vodnika, kako knjigo o Alžiru? Tam utegneta brati: nemara je stolp nagrobnik iz predkrščanske dobe, še iz bajalovne dobe njegov premer je vedemdeset metrov in takele čenčarije. Toda kakšen namen je imel stolp? Kakšno skrivnost vsebuje?"

Glas je postal še tišji, da je bil slišati le še kot šepetanje; umiral je z zmeraj tišjim poplavanjem koles, ki so drčali po tračnicah, s pušavskim peskom potresenih.

"Jaz bom to zvedel nemara že nočjo. Pripravite pravno, da je treba deset noči bivati v stolpu Bir Es Semije, kdor mu hoče izvabiti njegovo skrivnost. Že marsikdo je to poskušal, dragi gospod, pa še nihče ni tega dosegel. Postavljali so barake poleg njega v peščeni pecek, in učenjakarji — a stolpa ni moči učenjaki preiskati, on mora sam spregovoriti — so podnevi kopali in merili in so nato čakali na veliko razodetje. A tako ta stvar ne gre, kakor so mislili, ti tepci. Nato je že marsikdo sedel ponoči med zidovjem, sedel za mizo pri luči in je čakal, dokler ga ni pihel kak škorpjon ali kaka kača. Potem so pa v časopisih poročali, da stolp iz Bir Es Semije se zmeraj čuva svojo skrivnost in da je pet en predzvez obležal na bojišču."

Pekoč in vroč veter je planil kvšku in je človeka s svojimi drobnimi peščeni zrci zbadal kot s šivankami v obraz in mu sušil jezik in grlo. Sprevodnik je omahovaje šel skozi pozibavajoče se vagon in je zapiral okna. Med lesene stene se je naselila dnušča vročina, ki ti je jemala sapo in sree je utripalo ko pod tesnim oklepom. Ko je sprevodnik izginil v so-ednji oddelek, je spet začel hripav glas in je bil še bolj hripav ko prej.

"Jaz bom to skrivnost doznal. Šest noči sem že prebil

Primož trubar

Primož Trubar je bil rojen 8. junija 1508 v Bašici, ki je spadala tedaj pod graščino Turjak in župniku v Skočjanu. Oče njegov je bil tesar in mlinar; bil je v grajski službi zato precej veljaven mož dasiravno ni imel prihoženja. Bil je pa tudi ključar pri podružnici sv. Jerneja, katero je dal nekemu hrvaškemu slikarju preslikati in zato plačal iz svojega žepa 20 ogrskih čekinov, za kar mu je sin Primož čez nekaj let očital to vnebo za hišo božjo, češ, da bi bil bolje storil, "da shtiri voli kupel in tem bogim sosedom dal, da bi z njimi orali ino svoje otroke shivil."

Dvanajstletnega Primoža je poslal oče na Reko v šole, kjer se je učil poleg latinskega in nemškega tudi italijanskega jezika in srbohrvaščine ter poslušal v cerkvi slovansko glagolsko bogoslužje. Pezneje je prišel na višje učilišče v Solnograd, kjer se je preživljal kot cerkveni pevec. Iz Solnograda je prišel mladi Trubar v Trst k škofu Petru Benomu kot član pevškega zbora v tržaški stolnici in škofov osebni služabnik. Pod njegovim vodstvom je nadaljeval svoje študije, čital latinskega pisatelja Virgila in Nemea Erazma Rotterdamskega ter poslušal škofove razlage v laškem, nemškem in slovenskem jeziku. Nadarjenemu učenku je podelil Bonomo leta 1527 župnijo sv. Helene v Lohi pri Bledu. Trubar jo je upravljal po vikariju, sam pa je odšel s preostankom dohodkov, ki jih je dajala župnija, na Dunaj, da se je nadalje izobraževal. Po vrnitvi ga je škof Bonomo posvetil in mladi mašnik je odšel na odkazo mu faro v Laškem kot škofov vikar. Iz Laškega je zahajal včasih pridigovat tudi v Loko. Leta 1535 je prišel kot slovenski pridigar k sv. Miklavžu v ljubljansko stolnico, a sovražnost tedanjega deželnega glavarja ga je pregnala v Trst. Kmalu se je vrnil v Ljubljano, poverjen mu je bil kaponikat in vnovič je v stolnici pridigoval v slovenskem jeziku.

V tistem času se je že nagibal k novi luteranski veri, katere nauke je imel pridiko spoznat že v Solnogradu, in ki je zametovala razne katoliške obrede in navade. Tega duha se je bil navzel še pri škofu Bonomu v Trstu, ki se je tudi zanimal za novo razlago sv. pisma in v tem duhu vzgajal svoje učence. Trubar je gmel zlasti proti zidanju novih romanskih cerkev; tako proti romanski cerkvi katero so hoteli zidati loški farani na čast sv. Sebastjana in sv. Roka; pa tudi proti raznim verskim zabudam, katere je opazil med nekimi ljudstvom. Bil je izobren govornik in je zaslovel po svojih pridigah, s katerimi je čimdalje bolj jasno izpovedoval svoje verske nazore. Radi krivih naukov ga je začel preganjati novi ljubljanski škof Urban Tekstor rojak s slovenskega Krasa. Ko je Tekstor prevzel ljubljansko škofijo, je izprva še potrdil Trubarja za stolnega pridigarja, a kmalu ga je odklopil iz Ljubljane in ga poslal na kapitolsko župnijo v St. Jerneja leta 1546. A že naslednje leto je prišel vladni odlok naj se vsi krstljivi protestantizma zapro. Trubar je zbežal preko Reke v Trst, ali, ker je škof Bonomo umrl, tam ni našel zaščite, zato je zbežal dalje v Nemčijo, v odstopnosti je bil izobčen iz katoliške cerkve. V Nemčiji je služboval kot župnik v raznih krajih in se vrnil na poziv kranjskih deželnih stanov kot superintendant evangelijske cerkve leta 1561 v Ljubljano. Sprejeli so ga z veliko častjo, pridigoval je v cerkvi sv. Elizabete in obiskal tudi druge slovenske kraje, a leta 1565 ga je nadvojvoda Karel izgnal in odslej je

soke sanje se sicer niso uresničile, a s tem, kar je žrtvoval za svoje versko prepričanje, je zelo mnogo koristil slovenski in hrvaški knjižici. Kako živahno je bilo v trški tiskarni, kaže dejstvo, da se je v nji natisnilo v nekaj letih 25.000 knjig, med temi mnogo slovenskih z latinskimi in hrvaškimi z glagolskim pravopisom in tudi v cirilici.

Ledina je bila preorana, kar je Trubar sejal je slo v klasje; pridružili so se mu ndajši sodelavci in leta 1584 je izšlo celo slovensko sv. pismo, katero je izdal Jurij Dalmatin. Bila je to krasna, od vsečakov strogo pregledana in odobrena izdaja, ki je veljala par sto let za najboljšo slovensko knjigo. Leta 1589 je izšla tudi prva slovenska slovnica, ki jo je v latinščini napisal Adam Bohorič in stalno določil slovensko pisavo, ki je po njem dobila ime. Trubar je na prigovarjanje Vengerija že poprej uvedel latinske črke, malo okornih nemških. V kratki dobi tridesetih let si je priborila slovenska mesto v kroju kulturnih evropskih jezikov.

Trubar je tudi oče slovenskega šolstva. Ko je bival kot superintendant v Ljubljani in organiziral protestantovsko cerkev, je hotel urediti tudi slovensko bogoslužje; zavedal pa se je, da lahko sloni slovensko bogoslužje samo na duhovniških in vernikih, ki so slovenskega pisma večji in se je radi tega trudil za povzdig slostva med Slovenci. Snovale so se dvojne vrste šole, kmečko ljudske pri ferah, v katerih se je učilo slovensko branje in pisanje ter slovenski katekizmus in trško mestne šole kot višja učilišča, v katerih naj bi se naučili solariji še nemškega in latinskega jezika.

Luteranstvo je izginilo med Slovenci z majhnimi izjemami, a dobri sadovi Trubarjevega dela so ostali in med nje homosteli v prvi vrsti spoznanje, da je treba slovenskemu ljudstvu pouka v domačem jeziku. Iz tega spoznanja je zrastle slovenska kultura.

"Inti per tim vas vseh vtmí Boshym Imenu suesto, prosim inu opominam. Da vi herporej visoku sahalite Gospodi Boga, sa leto dobruto ino sa ta velik dar Boshy — ki se tu naša jezik tudi pisshu inu drukka..." (Trubarjev pravopis).

RAZPRODAJA SLOVENSKE KNIJIG po zmerni ceni

- Po 50c zvezek
Andersonove pripovedke za slovensko mladino
Bela noč, mali junak, (Dostojevski)
Božji mejniki (Ivan Fregg)
Filozofska zgodba (Alois Strass)
Gospod in komunisti (Jul. Mayer)
Gospod, bratstvo, zolna in njegova družina (Fr. Miklavž)
Kazanj, volji pes (J. O. Curwood)
Kaj se je Maharu sanjalo (V. Korolenko)
Na različnih potih (Branc Frisch)
Peter Pavel Clayor (Dr. I. Fregg)
Pravica Kladiva (Vladimir Levstik)
Svetla noč (Rudolf Vrabl)
Silka Doriano Gray (Oscar Wilde)
Verno dušo v vseh (Prosper Mijne)
Zapiski iz mrtnega doma (A. M. Dostojevski)
- Po 70c zvezek
Do Otrida in Bitoja (Ivan Melli)
- Po 75c zvezek
Belfegor (Arthur Bernède)
Onstran pragozda (James Oliver Curwood)
- Po strani klopek (Danir Feigl)
Romantično dušo (Ivan Cankar)
Seriati Dvoroja (Marcel Priollet)
Zolna čista (Zane Grey)
Zlati Panter (Sinclair Gluck)
Glas v obliki (Donald Heyhoe)
Gospodica sveta (Karl Eldor)
Hektorjev Meč (Rene La Bruyere)
Kleca Megja (O. R. Frich)
- Po \$1 zvezek
Ugrabljeni milijoni (E. G. Seliger)
Veridica (Peter Kajetan)
Silva (R. S. Thompson)
Rudaraka balada (Marjia Malerjeva)
Prigodbe čelice Maje (Waldemar Bonsaj)
Pingvinski otok (Anatole France)
Pisane zgodbe (Janko Kmeč)
Is, življenja za življenje (Iran, Zapan)
- Po \$1.25 zvezek
Zadnji Mohikanez (J. F. Cooper)
Skrivnostni studenez (Pavel Keller)
- Po \$1.50 zvezek
Zločin in kazen (E. M. Dostojevski)
Tigrov zobje (Maurice Lahaye)
Krištof Dimac (Jack London)
Misterija (Gustave le Rouge)
Lucifer (Jean de La Hire)
Ispod Golice (Slavka Sarinsek)
- Po \$2 zvezek
Prešeren (France Kidric)
- Po \$2.50 zvezek
Višnja repatica (Vl. Levstik)

Naročite pri:
KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
215 West 18th Street,
New York, N. Y.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prilazite nepotrebnega dela in stroškov, Vse prostimo, da skulate naročnino pravčasno poravnati. Poslijte naročnino najavstati nam ali, je na plačilo našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana s debelimi črkami, ker so upravičeni oblikati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov nam imenih. Zastopnik bo vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

- CALIFORNIA:
San Francisco, Jacob Laushin
- COLORADO:
Pueblo, Peter Cullis
Walsenburg, M. J. Raynk
- INDIANA:
Indianapolis: Frank Zupančič
- ILLINOIS:
Chicago, J. Berča
Chicago, J. Pabian (Chicago, Chicago in Illinois)
Joliet, Jennie Bamblich
La Salle, J. Spellich
Mascoutan, Frank Augustin
North Chicago, in Waukegan, Math
- WARREN
- MARYLAND:
Kittimiler, Fr. Vodopivec
- MICHIGAN:
Detroit, L. Plankar
- MINNESOTA:
Chisholm, J. Lukanich
Elk, Jos. J. Fiebel
Eveloth, Louis Goula
Gilbert, Louis Vengli
Hibbing, John Pova
- MONTANA:
Roundup, M. M. Panlan
Wahon, L. Chappin
- NEBRASKA:
Omaha, P. Broderick
- NEW YORK:
Brooklyn, Anthony Syst
Gowanda, Carl Strass
Little Falls, Frank Maly
Worcester, Peter Hoda
- OHIO:
Warrenton, Frank Truba
- Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Reink, John Stipanich, Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumbel
Youngstown, Anton Kibak
- OREGON:
Gregon City, J. Kobilar
- PENNSYLVANIA:
Bessmer, John Jevnikar
Glenmough, J. Bressmer
Goverdale, la okolica, Mrs. Ivana Rapanik
Export, Louis Czapelli
Farrall, Jerry Ochor
Forest City, Math Kumbel
Fr. Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Fr. Ferencak
Imperial, Vence Palcich
Johnstown, John Polanski
Kraya, Ant. Tanlich
Luzerne, Frank Balloch
Midway, Jova Smit
Pittsburgh, la okolica, Phillo Fregg
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schiller
West Newton, Joseph Jovan
- WISCONSIN:
Milwaukee, West Alila, Fr. Stas
Sheboygan, Joseph Kibak
- WYOMING:
Rock Springs, Louis Trubert
Diamondville, Jos. Ralich

DEFENSE BOND QUIZ

Vpr.: V kakih zneskih so izdane Obrambne hranilne znamke?

Odg.: Po 10 centov, 25c, 50c, \$1 in \$5. S prvo kupljeno znamko za 25c in več dobite brezplačno album.

Vpr.: V kakih zneskih pa so Obrambne hranilni bonidi (Defense Savings Bonds)?

Odg.: Lahko kupite serijo E bonidov po \$18.75, \$37.50, \$75, \$375 in \$750. Cene serije E bonidov pa so od \$74 do \$740; serije G bonidov od \$100 do \$10,000.

Pripomba: Ako hočete kupiti Obrambne znamke ali bonide, pojdite na poštni urad, na banko, ali pa h kateri hranilni ali posojilni družbi, ali pa pišite na: Treasurer of the United States, Washington, D. C., za mail order tiskovino.

Spisi Josip Jurčiča

- I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.
- II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tibotapec. — Vrhan Smakova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Bojinje. — Golida.
- III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.
- IV. ZVEZEK: Cvet in sed. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata.
- V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetkega cesarja. — Med dvema stoloma.
- VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tagomer.
- VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Ripa tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bratoma.
- VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Seat parov klohas. — Po tobaku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovenca Andreja Pajka.
- IX. ZVEZEK: Rokovnjeci. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ka je krompir grade. — Pona-rejeni bankovci.
- X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

10 zvezkov...\$10

POSAMEZNI ZVEZKI \$1.50

Naročite pri:
KNJIGARNI SLOVENIC PUBL. CO.
"GLAS NARODA"
215 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

GOSPOD iz KONOPIŠTA

Napisal: I. WINDER.

57

Po prvih minutah, ki jih je grof izpolnil z brezpomembnimi puhli-vami, je pustil nadvojvodo in grofice sama. Samoza-vest se ji je vračala in s svetlimi očmi je poslušala Franca Ferdinanda. Za zdaj ji ni bilo treba mnogo govoriti, ker je on spretno vodil pomenek; to je znal kakor malokdo, samo da je bil srecen, kadar je bilo sicer redka stvar. Nocoj se je čutil srečnega, in ni vedel zakaj. Na tej veselici v prostorih češkega nameštništva je bilo mnogo žensk, ki so bile lepše od nekega malo elegantno oblečene grofice Chotkove. Toda ona mu je ugajala mimo vseh, njene lepe rjave oči so ga omreževale in bilo mu je, kakor da jo že davno pozna in kakor da so mu njene narave in zvok njenega glasu zdavnaj domače. V Ennu-za je bila nekoč globoko prevzeta čudna, skrivnostna pesem, ki jo je neki pevec, vplekan kot rezervni oficir, prednašal v kazini. Mladi nadvojvoda takrat ni razumel verzov — bili so Goethejevi, česar pa on ni vedel, a njihov prečuden zvok in smisel sta se mu bila za zmerom vtisnila v spomin. V tej uri je ugani njih skrivnost, čeprav se ni zavestno domislil pesmi:

Kaj nama je usoda namenila.
Kaj nama izuži tak tesno!
Oh kdo ve, kdaj sva se že ljubila,
brat in sestra ali mož z ženo.

Odvedel jo je v salonek, kjer sta sedla. "Tu v tej sobi," je pripovedovala, "so me trpinčili s klad- vinskih urami, ko sem bila še dekletce. Moj oče je bil ta- brat namestnik."

"Vem" se je nasmešnil. "Najbrže od Leona Wurmbanda. Ali vam je povedal ve- liko slabege o meni, cesarska visokost?"

"Oh, nič prav nič," je v zadregi odgovoril in se nasmešnil. "Kaj bi tudi mogel slabega povedati o vas? Saj vas ne bi imel zadržati pravljati."

"Kdor nič ne ve, si lahko kaj izmislji," je resno dejala in starodaviša črta se ji je zarisala v obraz. On pa ni videl drugega, kakor lepe rjave oči, ki so ga zvedavo gledale.

"Ne," jo je potolažil, "nič neugodnega ni rekel o vas. In če bi hotel poslej on ali kdo drug kaj slabega reči o vas, tedaj — tedaj bi inel oprava z menoj."

Siva koprna, ki mu je po navadi zastirala oči, je bila iz- gnila, svele in sinje oči so sijale grofici naproti.

"To je lepo, to me veseli, cesarska visokost," je rekla in od veselja zardele, "torej se mi ga ni več treba bati."

"In kje je bila vaša soba?" je vprašal.

Vstala je, ozrla se po vrsti sob in rekla:

"Na oni strani, cesarska visokost. Tu so samo sprejem- ni prostori. Tudi takrat je bilo že tako. Sicer pa nisem imela posebne sobe, ko nas je bilo toliko bratov in sester!"

Zasmejala se je in Franc Ferdinand se je pridružil k nje- nemu smehu, rekoč:

"To mi je že Wurmband povedal. A to vendar ni nič slabega."

"O pač v njegovih očeh vsekako," je dejala in se spet zresnila, "rodbina mnogimi hčerami se namreč vsi boje, cesar- ska visokost."

"Ne, jaz," ji je razgrano segel v besedo, "jaz se pa prav nič ne bojim."

Nekaj gospa in gospodov se je v sosednjih prostorih rado- vedno oziralo na dvojico. Franc Ferdinand je nagubančil čelo in rekel:

"Zni se mi da zbuja pozornost. Wurmband tudi že preži name. Brkone bo treba izpolniti še kakšno, represen- tacijsko dolžnost."

Poskočil je, a ni niti kazalo, da bi se kanil posloviti od grofice. Začel sta valček, ki se je razlegel iz plesne dvorane. "Ali smem prositi za ples, grofica," je vprašal. "Sem pa slab plesalec, ker le malokdaj plesam."

Šla sta v plesno dvorano in zaplesala. Vse oči so bile uprte v plesajočo dvojico.

"Glejte, glajte si žofko, kako je podjetna," je regel grof Wurmband skupini častnikov, ki je stala okrog njega. "Nu, ta mora biti nocoj v devetih nebesih. Kaj takšnega se ji pač ni sanjalo, revici."

Po plesu je stopil k nadvojvodi in mu šepnil:

"Cesarska visokost, nikokaznantka nam bo zletela v zrak; plesa z njo se ni moči ogniti."

Franc Ferdinand je, smehljaje se, prikimal, zaplesal z ženo zbornega poveljnika in med plesom ves čas iskal oči grofice Chotkove, ki je hotela nahoma vse plesati z njo. Šele čez pol ure mu je uspelo da se ji je spet približal. Vendar ni šel več plesat z njo, ampak je tiho rekel:

"Grof ca, rad bi vas še enkrat odvedel v salonek, tam je bilo tako lepo."

Šla sta v mali salon in sedla.

Dejal je: "Čudna reč, grofica; že mnogo let se nisem tako dobro počutil. To je vaša zasluga."

"Oh," se je zasmejala "moja zasluga —"

"Seveda, vaša zasluga, grofica. Odkar sem vas nocoj za- gledal, se čutim — sam ne vem kako."

"To je zelo laskavo, cesarska visokost."

"Ne, nikjer mi napak ne umejte, grofica. Vem, da je sli- šati kakor neroden poklon. A jaz res tako mislim. Poklo- nov ne delam. To je znana stvar. Zato me imajo celo za posebn, neprijaznega punsteža. Prav dobro vem, da je tako, prosim, je oporekajte, saj ste gotovo že sami slišali. Nepri- ljubljani sem. In čisto prav mi je, da sem neprijubljani. Ka- dar goim ljudje vzorni — vem pač neznosen. Ne znam se bliniti."

"Ali to je lepo," je živahno dejala, "prav to mi je všeč. Če bi si mogla privoščiti — bi bila tudi jaz le z malokom pri- jazna. Pa si se morem."

"Toda se pa imenitno ujemava, grofica. In vidite, to sem si takoj mislil, ko sem vas videl. Takšne reči človeku že slutnja pove."

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Singapore najživahnejše mesto sveta

Otok Singapore deli majh- na morsk ožina od najjužnej- še konice Malajagajske polo- toka. "Singapurra" se pravi "levo mesto", njegova pre- teklost je zelo pustolovska in sega do pomorščaka Sinbada.

Sinbad, pomorščak! Am- pak to je bila vendar figura iz "Tisoč in ene noči"? Da, prav ta Sinbad. Tale Sinbad je namreč res živel. Tu v Singa- puro. Morda se ni imenoval Sinbad, bil pa je vsekakor Malajec, pomorščak, Feñican Tihega oceana. Že dolgo pre- den si je Vasco de Gama upal v Indijski ocean, so tvegali Malajci prave rekordne vožnje za takratne čase. Daleč, zelo daleč so prišli, tako daleč, da pripada prebivalstvo Mada- gaskarja po večini malajski ra- si in tudi prebivalstvo Havaj- skih in drugih otokov Tihega oceana. Od Vzhodne Afrike do Srednje Amerike! To je pač lepa pot tudi za moderne- ga človeka.

Leta 1824 je kupila polotok Malakko Britska vzhodnoin- dijska trgovska družba od sul- tana Jahorskega za 60,000 do- larjev in letno rento 24,000 do- larjev. Sir Stanford Raffles, guverner Batavije, ki je bila takrat še angleška, je prero- ško spoznal pomen otoka. Ko je morala Anglija po Napo- leonovem padcu vrniti Javo Holandskem, je ustanovil na ju- žni konici (Malakke Singapore, takrat še majhno ribiško vas. Duhoviti sir Stanford Raf- fles! Danes ve vsak angleški u- čenček, kaj pomeni Angliji Singapore. Singapore budo- čnost je hkrati bodočnost Angli- je na Daljnem vzhodu. Singa- pore obvladuje morsk ožino Malakke, prehod na vzhod, prastaro trgovsko pot med vzhodom in zahodom. Od Lon- dona skozi Sueški prekop in ob Singapore se vleče živec brit- skega imperija. Singapore je danes eno izmed največjih voj- nih pristanišč na svetu. Angli- ja je za to investirala dvanaest milijonov funtov. Včeraj še revna ribiška vas, danes pa eno največjih oporišč "British Em- pire-a".

Singapur je sestavljena dveh besed in pomeni v našem jeziku levji grad. Cela deset- letja sta se mesti San Francis- co in New York prepirali o

tem, katero je najbolj živahno in bučno. Zdaj je pa ameriški prometni inspektor Thomas Embrett s pomočjo svojih a- paratov za točno beleženje uli- čnega dirandaja ugotovil, da je najbolj živahno mesto na svetu Singapur. Embrett je se- stavil devet aparatov za beleže- nje hrušča in trušča. Eni apa- ratni so občutljivi za zvonjenje in kpanje, drugi za človeške glasove, tretji za škripanje itd. Vsak ima skalo od ene do sto. Pri ugotavljanju intenzivnosti trušča delujejo vsi aparati ist- očasno.

Tako je bilo ugotovljeno, da doseže povprečno frekventira- na ulica New Yorka število 540, nasprotno pa opoldanske- ga vrvenja na Broadwayu z Embrettovimi aparati sploh ni mogoče točno zabeležiti, ker je hrušče in trušče tako velik, da morajo, tudi skupaj idoč ljudje kričati drug na drugega, če se hočejo razumeti.

San Francisco je pokazal na svojih najbolj živahnih križi- ščih 630 stopinj hrušča. Nas- protno je pa v avstralskem Sidneyu samo 360 stopinj, če- prav se prebivalci tega mesta radi pritožujejo, da vlada v njem neznosen dirandaj.

Pravo presenečenje tudi za samega Embretta je pa bil Sing- apur, kjer so njegovi aparati zabeležili na najživahnijih križiščih 900 stopinj, v nekat- erih krajih pa celo 900. Ker so Embrettovi aparati zaenkrat prikrojeni tako, da lahko za- beležijo hrušče samo do 900 sto- pinj, je izumitelj izjavil, da zahteva Singapur posebne a- parate in da menda nikjer na svetu ni takega dirandaja ka- kor v tem mestu. In res v Sing- apuru ne pogrešajo hrušča in trušča. Trgavci, ki jih vozi do 30 drug za drugim, nepresta- no zvone, avtomobili hupajo brez prestanka in indijski poli- caji sploh ne vzamejo iz ust piščalk, razen če na ves glas kriče. Vmes se čujejo kliči "rikšev", v trgovskih ulicah kriče neprestano prodajalci blaga. V pristanišču tulijo od jutra do večera in od večera do jutra sirene, zvone zvoneci prometnih in policijskih čol- nov, 320 gostiln in kavnar ima- noč in dan odprta vrata in o- kna, skozi katere se razlega kričanje in prepevanje, vmes

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužijo — UNITED STATES CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

pa hrušče radijski aparati. V Singapuru je okrog 3000 psov in tudi ti pomagajo, da je truše v mestu še večji. Edino mesto na svetu, ki ne zaostaja dosti za Singapurom, je Sanghaj.

Nova prihajanja jugo- slov. osebnosti v London

Dopisništvo Central. tisk. u- rada pri jugoslovanskem po- slanstvu doznava, da sta do- datno dospela v London mini- stra Milan Grol, načelnik De- mokratske stranke, in dr. Mi- ha Krek, šef Slovenske ljud- ske stranke, kot tudi pomočnika zunanega ministra in pa po- oblaščenca ministra pa jugoslo- vanska poslanika Ilija Jukić in Vladimir Milanović, kate- ri vsi so prevzeli weak svoje posle v jugoslovanski vladi.

Plinske maske za Filippine

Philippine Civilian Emergen- cy Administration predlaga takojšen nakup 100 tisoč plin- skih mask v inozemstvu. Kar jih bo manjkalo, jih bodo izde- lali doma. Maske je treba pra- vočasno dobiti, ker je nevar- nost, da bo blokada onemogo- čila dovoz.

Delavčeva hčerka krstila ladjo

Bojno ladjo "Y-R-29", ki je bila zgrajena v ladjedelnici Cramp Shipbuilding Company v Philadelphiji, je krstila 11- letna delavčeva hčerka Dor- othy Fabiszemski.

Stavka zaradi odpušče- nih delavk

Član CIO odbora za organi- ziranje jeklarjev so zastavkali pri Timken Roller Bearing Co. v Columbus, Ohio, ker je dru- žba baje brez vsakega vzroka odpustila pet delavk. Pri kom- paniji, ki ima velika vladna na- ročila, je zaposlenih 2900 de- lavcev.

NOVA STRELJANJA SRBOV.

Dopisništvo jugoslov. posla- ništva v Washingtonu prejema iz Londona sledečo vest:

Dne 14. tega meseca je prišlo do vstaje v Obrenoveu in Za- brežju vsled poskusa sabotaže. Nemci so na licu mesta ustrelili 10 oseb.

To vest objavlja novi nemški list, ki je začel izhajati v Beo- gradu z naslovom "Donau Zei- tung."

SVATJE ZASPALI OKOLI MIZE.

V Budimpešti se je nekdo o- ženil. Povabil je na svatovski- no vse svoje prijatelje in so- rodnike, od nevestine strani so prišli kajpak tudi njeni svatje.

Eden izmed ženinovitih sva- tov pa je imel smolo, da je nje- gov vlak, s katerim se je vozil, imel celi dve uri zamuda. Ko je mož prihitel na stanovanje svojega prijatelja, je bila okoli mize že zbrana vsa družba. To- da nihče se ni zmenil za zakas- nelega gosta; vse omizje je namreč trdo spalo okoli okraše- ne mize. Zepoznali svat je sko- čil k ženinu ter ga začel tresti in buditi — zaman. Takisto je poskušal pri nevesti in dru- gih — povsod zaman.

Nato ga je prišla groza ter

Lepa knjiga je kulturna poslanica; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce... (Finigar)

ZIVI VIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevraten pojav v slovenski književnosti, knji- ti v nji je v tridesetih dolgih poglavjih opisanih trinajst rodov slovenskega naroda od davnih početkov v stari slovanstva do današnjega dne. Knjiga je verno zrcalo našega življenja in trpije- nja, in kdor jo prebere bo vedel o Slovencih več kot mu more nuditi katerikoli naše zgodovinsko delo.

DED — je ZEMELJO otrebil, zoral
OČE — je posejal in gledal bujno njeno rast
SIN — je zorič med težkim klanjem
VNUK — se je dvignil proti besu novega časa

13 POGlavij — 413 STRANI
V PLATNU VEZANO

Cena \$2. Poština plačana

Avtor knjige je IVAN MATIČIČ, ki je spisal splošno znano knjigo — NA KRVAVIH POLJANAH

KNJIGARNA "Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČA- MO NASLEDNJE MUZI- KALJE.

Emil Adamič — 16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor 50

ŠEST NARODNIH PESMI za me- ſki zbor 50

ŠEST NARODNIH PESMI za me- ſani zbor 50

Franc Venturini — ŠEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV 50

Ferdo Juvanec — 12. MLADIH LET. moški zbori 50

Peter Jereb — OSEM ZBOROV (me- ſki in mešani) 50

Moški zbori

OSKAR DEV: Barčica; Oj, moj kotel je žov; Kam mi, fantje, drev v vas po- demo 50

OSKAR DEV: Šrečno, ljuba moja; Ko ptič- ca na tuje gre; Soči; Moj očka ima konjčka dva; Dobiv sem pi- semce; Slovo; Je vplahla luč 50

EMIL ADAMIČ: Modra devojka (belokranjska) 50

Vse noč pri-potoci 50

Jurjeva 50

Hod Miha domo; Kaj druge- ga hočem; Zdravica 50

VASILIJ MIRK in A. GROBING: Vetršč; Po gradilo 50

FERDO JUVANEC: Zjutraj 50

Slovenska 50

PETER JEREb: Pella roča; VASI- LIJ MIRK: Podoknica 50

ZORKO PRELOVEČ: Ko so fantje proti vasi šli 50

Le enkrat še 50

Slava delu 50

HR. VOLARIČ: Holmarin; JOS. PAVČIČ: Potkan ples 50

Naročilo pošljite na:

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Poleg poučnih knjig, muzikalij, iger, pesmi itd. imamo v zalogi dosti nabožnih knjig, predvsem

Molitvenike

v krasni vezavi importirane iz starega kraja...

Slovenski molitveniki:

KVIŠKU SRCE

2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani vezava umetna 25c.

KVIŠKU SECE — (št. 355) 2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani v belem celotidu 50c

KVIŠKU SRCE — (št. 408) 2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani Cena 75 centov

RAJSKI GLASOVI — (št. 408) 2 1/2 x 4 1/2 inčev — 255 strani vsebilo Sv. Križev Pot Cena \$1.50

RAJSKI GLASOVI — (št. 416) 2 1/2 x 4 1/2 inčev — 255 strani vsebilo Sv. Križev Pot Cena \$1.50

SKRBI ZA DUŠO 8 x 4 1/2 inčev — 512 strani Cena \$1.75

NEBESA NAŠ DOM — (št. 415) 2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 inčev Cena 75c

SVETO PISMO \$3.—

(Ker se nam je posrečilo dobiti te molitvenike po zelo nizki ceni, jih tudi moremo prodajati po gori- označeni ceni. Zaloga pa ni opešno velika, zato jih naročite čimprej, da vam bomo mogli z njimi po- streči.

Angleški molitveniki:

(ZA MLADINO)

Key of Heaven — fino vezano 25

v umje vezano 75

CATHOLIC POCKET MANUAL v fino umje vezano 1.—

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

bi o pomešalo mamilo. Dogna- li so tudi, da je to mamilo po- mešala v vino ženina doteda- nja stara gospodinja, katere se je hotela maščevati, ker ženin ni nje vzel v zakon. Zdaj ji bo trda predla. Tožena sicer ne bo zaradi poskušene umora, pač pa zaradi telesne poškodbe. Ženska je hotela z mamilom pokvariti svatovski čar, kar se ji je, kakor smo videli, res posre- čilo. Škoda pa bo imela sama.